

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев 1650/2024
27.03.2024. године
Београд

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Јелице Бојанић Керкез, председника већа, Весне Станковић, Радославе Мађаров, Бранке Дражић и Драгане Бољевић, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Марко Ризнић, адвокат из ..., против тужене ББ из ..., чији је пуномоћник Маја Станић Иванишевић, адвокат из ..., ради накнаде штете, одлучујући о ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж 258/23 од 08.06.2023. године, у седници одржаној 27.03.2024. године, донео је

РЕШЕЊЕ

ДОЗВОЉАВА СЕ одлучивање о посебној ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж 258/23 од 08.06.2023. године.

УКИДАЈУ СЕ пресуда Апелационог суда у Београду Гж 258/23 од 08.06.2023. године и пресуда Првог основног суда у Београду П 7782/22 од 18.10.2022. године и предмет враћа првостепеном суду на поновно суђење.

Образложење

Пресудом Апелационог суда у Београду Гж 258/23 од 08.06.2023. године, ставом првим изреке одбијена је као неоснована жалба тужиоца и потврђена пресуда Првог основног суда у Београду П 7782/22 од 18.10.2022. године, којом је одбијен тужбени захтев за обавезивање тужене да тужиоцу исплати 1.414.000,00 динара на име учињене штете настале пропустом у заступању у парничном спору пред Првим општинским судом у Београду по тужби против МУП-а Републике Србије, са законском затезном каматом од 08.12.2003. године до исплате, те тужилац обавезан да туженој надокнади парничне трошкове од 87.750,00 динара. Ставом другим изреке, тужилац је обавезан да туженој на име трошкова другостепеног поступка исплати 21.375,00 динара. Ставом трећим изреке, одбијен је захтев тужиоца за накнаду трошкова другостепеног поступка.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену тужилац је благовремено изјавио ревизију због погрешне примене материјалног права и битне повреде ЗПП из члана 374. став 1. у вези чланова 398. став 2. и 383. став 3. учињене пред другостепеним судом, које су могле бити од утицаја на доношење законите и

правилне пресуде, ради уједначавања судске праксе, разматрања правних питања од општег интереса и правних питања у интересу равноправности грађана.

Тужена је поднела одговор на ревизију.

Врховни суд је испитао побијану пресуду у смислу члана 404. ЗПП, те утврдио да је ревизија изузетно дозвољена због потребе разматрања правних питања у интересу равноправности грађана, па је одлучио као у ставу првом изреке.

У поступку доношења побијане пресуде, није учињена битна повреда одредба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности, нити је другостепени суд у поступању учинио битну повреду одредаба парничног поступка на коју је ревизијом указано. Међутим, због погрешне примене материјалног права нису утврђене све битне чињенице.

Према утврђеном чињеничном стању, тужилац је као полицијски службеник, са још 30 запослених из ... радио на контролно безбедоносном пункту „...“ у Копненој зони безбедности КиМ у периоду од 28.11.1999. године до 01.07.2005. године. У том периоду тужиоцу и још једном колеги нису исплаћиване дневнице, путни трошкови, ноћни рад, сменски рад и рад у дане државних и верских празника, па је на предлог колеге да ангажују тужену, адвоката из Београда, његову рођаку, тужилац овластио тужену да га заступа у радном спору против послодавца, ради исплате износа по наведеним правним основима. Према споразуму парничних странака тужилац није имао обавезу да туженој плаћа награду за рад у току трајања судског спора, већ да јој у случају успеха у парници исплати све досуђене трошкове и 10% од досуђене накнаде. Тужба против послодавца поднета је 08.12.2003. године, по првобитном захтеву тражена је исплата од 100.000,00 динара, по преиначеној тужби од 01.12.2005. године 1.414.000,00 динара. У договору са тужиоцем тужена је предложила вештачење висине потраживања путем вештака економско-финансијске струке. Вештак је преузео списе, тужилац је исплатио награду за вештачење, али су списи враћени суду без налаза, уз назнаку да се службеним путем морају прибавити потребни подаци, пошто вештаку они нису достављени од стране послодаваца. Тужена је примила позив за рочиште заказано за 27.10.2006. године, па како се том рочишту није одазвала и изостанак оправдала, парница је окончана решењем о повлачењу тужбе од истог датума. Тужена је против тог решења поднела неблаговремени предлог за враћање у пређашње стање, који је одбачен правноснажним решењем. Утврђена је садржина приложених пресуда на околност постојања праксе судова, по којој се послодавац тужиоца обавезује да у спорном периоду запосленима надокнади штету због мање исплаћених износа зарада, односно додатака за рад. Тужилац је након сазнања да је тужба повучена ангажовао другог пуномоћника адвоката, који је поднео тужбу са захтевом за исплату за период који није застарео и у тој парници исходовао пресуду првостепеног суда од 17.01.2012. године, која је делимично преиначена, делимично укинута пресудом другостепеног суда од 22.11.2012. године, односно у поновљеном поступку пресуду од 29.04.2013. године, којом је послодавцу наложена исплата.

Са полазиштем на овако утврђене чињенице нижестепени судови одбијају постављени тужбени захтев позивом на одредбе чланова 154. став 1., 155. и 189. став 1. Закона о облигационим односима. Другостепени суд као основ своје одлуке наводи и

одредбе чланова 1., 9., 15., 17. и 73. Кодекса професионалне етике адвоката од 16.01.1999. године, који је био важећи у периоду када је тужена заступала тужиоца у судском спору, као и члана 15. став 2. Закона о адвокатури („Службени лист СРЈ“ бр. 24/98 ... 72/2002). Жалбени суд закључује да се тужена није држала правила професије приликом заступања тужиоца у поступку, те да стога постоји њена штетна радња у односу на тужиоца. Међутим, за остваривање накнаде штете на тужиоцу је била обавеза доказивања постојања узрочно-последичне везе између штетне радње и последице, као и висине штете коју трпи као последицу радње тужене. Из садржине изведених доказа не следи постојање основа и обим штете који се тужбом потражује, а предлог за вештачење је поднет неблаговремено, односно након рока предвиђеног одредбама Закона о парничном поступку.

По становишту Врховног суда, због погрешне примене материјалног права изостало је утврђење битних чињеница.

Уговор о адвокатском заступању, који су странке закључиле, као уговор који се закључује с обзиром на лична својства уговарача, није именовани уговор у позитивном праву. Из садржине Кодекса професионалне етике адвоката и Закона о адвокатури, на чије одредбе се другостепени суд позвао и правилно закључио да постоји штетна радња тужене у односу на тужиоца, произилази да адвокат, као налогопримац треба да поступа са таквим степеном разума и пажње у поступку заступања налогодавца у радном спору чији је предмет новчано потраживање, који искључују могућност повлачења тужбе без сагласности налогодавца. На ово упућују одредба члана 389. став 1. Закона о облигационим односима, по којој тужба која је повучена не доводи до прекида застаревања, те одредба члана 196. Закона о раду, по којој новчано потраживање из радног односа застарева за 3 године.

Међутим, у поступку нису утврђене чињенице које су битне за закључак о постојању осталих елемената одговорности за штету. Супротно констатацији нижестепених судова, доказна активност тужиоца је постојала у парници која је покренута тужбом 27.03.2006. године, пошто су по члану 300. тада важећег Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“ бр. 125/04) странке у току целе главне расправе могле да износе нове чињенице и предлажу нове доказе. Ове одредбе имао је у виду и другостепени суд, када је укинуо првобитно донету пресуду решењем од 12.05.2022. године и наложио првостепеном суду разјашњење и расправљање спорних чињеница. Тужилац је на околност постојања праксе судова о праву полицијских службеника на накнаду штете за спорно потраживање у парници у коме га је заступала тужена приложио низ пресуда, а након упутства другостепеног суда предложио у поновљеном првостепеном поступку и економско-финансијско вештачење. Код такве активности тужиоца обавеза првостепеног суда је била, да на основу члана 12. ЗПП расправи све битне чињенице и изведе закључак о успеху тужиоца у парници против послодавца, који би био остварен да није било штетне радње тужене.

Стога је обавеза првостепеног суда да у поновљеном поступку утврди чињенице од значаја за постојање и висину потраживања које би тужилац остварио у покренутој парници према послодавцу, које је застарело у моменту када је сазнао да је парница окончана повлачењем тужбе и истиче у овој парници према пуномоћнику адвокату,

због повреде уговора о адвокатском поступању, па ће донети закониту и правилну одлуку о постављеном тужбеном захтеву, као и о трошковима целог поступка.

Из изнетих разлога, на основу члана 416. став 2. ЗПП, одлучено је као у ставу другом изреке.

**Председник већа – судија
Јелица Бојанић Керкез, с.р.**

За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић